

יוני 2021

לכבוד:

ועדת מכרזים

הנידון: מיזם משותף של תוכנית "יתד" עם קרן רש", להפעלת מעטפת מקצועית

למרכזי טיפול בצעירות/ים

אנו פונות לוועדת המכרזים לאישור מיזם משותף עם קרן רש"י, לפיתוח והפעלה של מעטפת מקצועית עבור הקמה וליווי של מרכזי טיפול לצעירים וצעירות במצבי מצוקה וסיכון במסגרת תוכנית יתד.

הקדמה

הקמת מרכזי טיפול לצעירים וצעירות במסגרת תכנית "יתד"

אחד מיעדי תוכנית "יתד", בהתאם להחלטת הממשלה מספר 2014 מתאריך 30.10.2016, הוא קידום רווחה ובריאות רגשית של צעירים במצבי מצוקה סיכון.

משבר הקורונה, החמיר את מצבם הרגשי של צעירים, כפי שיתואר בהמשך, וחיזק את הצורך בפיתוח והנגשת מענים טיפוליים לצעירים.

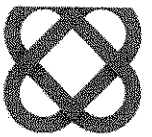
מדובר בפיתוח מרכז ייחודי, מבוסס רשות מקומית אשר יבנה תהליכי איגום משאבים כלכליים ומקצועיים, יפתח תורה מקצועית ויבונן שותפויות רלוונטיות לטובת עיצוב מענה טיפולי מקצועי ומונגש לצעירי הרשות המקומית, הזקוקים לכך.

המענה יפותח כמודל מקצועי ייחודי של תכנית יתד באופן רחבי ובכל רשות בהובלת המחלקה לשירותים חברתיים ובשותפות עם גורמי בריאות הנפש הרלוונטיים לטובת פיתוח ומתן המענה המקצועי השלם. באופן כזה יוכל המרכז להתפתח כאינטר-דיספלינרי ולתת לצעיר/ה את המענה המדוייק עבורו/ה.

המענה הטיפולי לצעירים, שכאמור, הוצב כאחד היעדים בהחלטת הממשלה של תכנית "יתד", יהיה חלק ממעטפת רחבה לצעירים בתחומי חיים נוספים ויתקיים לצד תהליכי שיקום תעסוקתי, טיפול בחובות, קידום להשכלה וחיזוק תחושת השייכות באמצעות מרחבים קבוצתיים. מעצם היותו מענה שניתן במסגרת תכנית יתד שפועלת ברשות, הוא מתקיים בתוך מעטפת הוליסטית, מותאמת לכל צעיר ולא במנותק משאר משימות החיים של הצעירים.

מצבם של צעירים במצבי סיכון- תיאור הצורך

בישראל חיים כ-200,000 צעירות וצעירים במצבי הדרה וסיכון. במסגרת תוכנית יתד מוכרים במחלקות לשירותים חברתיים כ-19,000 צעירים וצעירות. בנוסף יש כ-10,000 צעירים וצעירות שמלווים ע"י ארגוני מגזר שלישי ותוכניות לבוגרי כפרי נוער.

בקרב אוכלוסיית הצעירים במצבי סיכון, בני 18-26, קיימת קבוצה המתמודדת עם טווח של קשיים בתחום בריאות הנפש בשלביהן הראשוניים, תוך ריבוי מורכבויות וקשיים במקביל. צעירים אלו נמצאים במצבי משבר ללא יכולת להתמיד במסגרת באופן רציף בגלל אחד או יותר ממצבי סיכון; החל ממצבי סיכון "קלים" - חרדה חברתית, דכאון, משברים אישיים ומשפחתיים ועד מצבי מחסור בקורת גג, ניצול ופגיעות חוזרות. מצבי אלו, לרבות התנסות בחומרים משני מצב רוח, מהווים כר פורה להחרפה של מצוקות נפשיות, כגון התפרצויות, דכאון, וכן תסמינים מרובים של PTSD.

מצבי המצוקה הרגשיים של צעירים מתעצמים למול משימות חיים של "מבוגרים" וציפייה להתמודדות אדפטיבית ומותאמת למציאות החיצונית. הפער בין הצעירים האלו לאחרים בני גילם והפער בינם לבין הציפיות של ה"מציאות" מהם, מחמירים פעמים רבות את המצוקה, המתח והלחץ בו הם נמצאים.

מחקר ההערכה המלווה של יתד מראה, כי 32% מהפונים ליתד, פונים על רקע צורך במענה רגשי/ נפשי. לא כולם עושים את ההבחנה בין מאפייני הטיפול. רק 33% מהם דיווחו שהצליחו לקבל מענה. כמו כן, חלק גדול מהצעירים שפונים לסיוע בתחומי חיים אחרים - השכלה, דיור, תעסוקה, מתמודדים עם מצוקות נפשיות שמהוות חסם בדרך להשגת משימות חיים אחרות.

בעקבות משבר הקורונה, ניכר כי מצבי המצוקה הנפשיים של הצעירים במצבי סיכון גברו והחמירו, עמותת על"ם הוציאה דוח מפורט המתאר את מצבם של בני הנוער, הצעירות והצעירים שבליווי העמותה. הדוח מצביע על עליה משמעותית בהתנהגויות הסיכוניות. החרפה במצוקות הרגשיות והנפשיות: דיכאון וחרדה, בדידות, פגיעות עצמיות והפרעות אכילה. עליה בשימוש באלכוהול, שימוש בסמים והשתתפות במסיבות לא מפקחות. עליה באלימות: אלימות בבית וברחוב, אלימות מינית ואלימות ברשת.

מכון "תובנות" שבדק מטעם תוכנית "יתד", את מצבם של צעירים במצבי סיכון בזמן הקורונה, מצא כי למעלה מ 60% חוו בדידות בתקופת המשבר וכ 30% הביעו קושי רגשי ובקשה לטיפול. גם תהליך "שיתוף ציבור" צעירים, שנעשה ע"י המשרד לשיוון חברתי והסתיים באפריל 2021 מצביע על אחוזים דומים (30%) המצביעים על מצוקה נפשית בקרב צעירים.

לצד הצרכים הגדלים, ניכרים חסמים ברמת הפרט וברמת המערכת ביכולת לספק מענה טיפולי מיטיב וזמין לצעירים:

חסמים ברמת הפרט

- קיימות רשימות המתנה גדולות למתן מענה נפשי במערך בריאות הנפש האמבולטורי בקהילה. ידוע לנו כי קצב ההתערבות הטיפולית עם צעירים צריך להיות מאד מהיר ורלוונטי אחרת הם לא צורכים את השרות.
- התהליך הבירוקרטי שקודם לכניסה לטיפול, מקשה על הצעיר לצרוך שרות זה.
- נדרשת אבחנה פסיכיאטרית, גם אם "קלה" כדי לקבל מענה טיפולי.

חסמים ברמת המערכת

- המנגנון כיום אינו מאפשר הדרכה ויעוץ ברמת המערכת לצוותים בקהילה.
- מענה ברמת הפרט ינתן רק לצעירים מטופלים ומדווחים במערכת קופת חולים
- תחום הצעירים בסיכון מצריך ידע, הבנת האוכלוסייה, התאמה ייחודית לצרכיה והתערבות רב מקצועית הוליסטית
- היצע מוגבל של טיפולים בפרקטיקות מקצועיות ובכלים טיפוליים חדשניים ומגוונים

מיזם משותף, מעטפת מקצועית לפיתוח מרכזי הטיפול

לאור ההחלטה להקים שישה מרכזי טיפול לצעירים במצבי סיכון ברחבי הארץ, כפיילוט להקמת מרכזים נוספים בעתיד, ועל רקע ההבנה כי המודל המתוכנן, הינו מודל חדשני, בו יעשה שיתוף פעולה בין שירותי רווחה ושירותי בריאות הנפש, תוכנית יתד בשותפות עם קרן רש"י, מעוניינת להעמיד מעטפת פיתוח ולינוי מקצועית לתהליכי ההקמה וההפעלה של המרכזים .

מדובר באתגר ארגוני, פיתוחי ומקצועי שהצלחתו עשויה להיות פריצת דרך בפיתוח מעני טיפול ריגשי לצעירים במצבי סיכון ולאוכלוסיות רווחה בכלל.

מטרת המיזם להעמיד מעטפת מקצועית ארצית, לתקופה של שלוש שנים :

מטרות המיזם :

1. פיתוח מקצועי של מרכזי טיפול אינטר-דיספלינריים עבור צעירים במצבי סיכון
2. פיתוח והידוק שיתופי הפעולה הבין משרדיים (רווחה ובריאות) ברמת הרשות המקומית
3. יצירת מודל מבוסס ומתוקף הן מקצועית והן ארגונית ותקציבית , לטובת הרחבה והטמעה

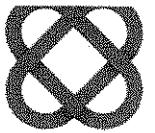
יעדי המיזם:

1. לינוי תהליכי הקמת מרכזי הטיפול וסיוע ביצירת השותפויות המקצועיות ברשות המקומית
2. הקמת מרכזי טיפול בפיזור גאוגרפי רחב, תוך מענה לפריפריה החברתית והגאוגרפית ולאוכלוסיות מובחנות (החברה החרדית והערבית)
3. פיתוח וקידום שימוש בפרקטיקות טיפול חדשניות ומותאמות לצעירים
4. הבשרה והדרכת הצוות המוביל של מרכזי הטיפול
5. כתיבת מודל העבודה
6. ביסוס הפיתוח על איסוף מידע ומודלים מהארץ ומהעולם
7. מחקר הערכה מלווה
8. הובלת צוות מנהלות המרכזים ופיתוח המודל בשותפות הצוות המוביל של ששת מרכזי הטיפול

נספח א'

משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל

פתיחה 36/2008
תחום 9 אומ"ל 93.8.4

תיאור המיזם:

מעטפת מקצועית תפעל במשך שלוש שנים, במיזם משותף עם קרן רש"י ובהפעלה ישירה של הקרן.

100% משרה של מנהלת המיזם

50% משרת פיתוח והדרכה

בנוסף תכלול המעטפת - מחקר הערכה מלווה, כתיבת חומרים מקצועיים, הכשרות והדרכות

מבנה תקציבי: "מיזם משותף למעטפת"

תפקיד	שנה 1	שנה 2	שנה 3	
מנהל/ת מיזם . משרה	270000	270000	270000	יתד ורשי
מנהלת פיתוח והדרכה 1/2.	100000	100000	100000	יתד ורשי
הכשרות/ הדרכות	30000	40000	20000	יתד ורשי
הפקת חומרים	10000	10000	10000	יתד ורשי
מחקר הערכה מלווה	50000	50000	50000	יתד ורשי
תפעול	23000	23500	22500	יתד ורשי
סה"כ שנתי	483000	493500	472500	1449000
עלות לכל שותף	241500	246750	236250	724500

עלות מיזם המעטפת המשותפת, **לשלוש שנים**, הינה - 1,449,000 מלש"ח, קרן רש"י תשתתף במיזם בעלות של 724500 ש"ח, ותכנית יתד בעלות של 724500 ש"ח. אנו פונות בבקשה לאשר מיזם משותף עם קרן רש"י.

בברכה,

אלונה אילת, מנהלת תכנית יתד

